

024260

Rechtlich Hamburg (081)

APUA
TALOUDELLISISSA
VAIKEUKSISSA
OLEVILLE

ABR/ISS

System Austria GmbH

024260

Velkojen selvittely

- opas vankilasta
vapautuvalle

TAKUU
SÄÄTIÖ

> Lukijalle

Tämä opas on suunniteltu erityisesti vankilasta vapautuvien henkilöiden käyttöön. Sen tarkoituksena on auttaa velkatilanteen selvittämisessä. Oppaassa on kerrottu eri velkojen järjestelykeinojen pääpiirteet sekä perusasiat luottotiedoista, ulosotosta ja velan vanhentumisesta.

Vankeuslain mukaan vankilassa on hyvissä ajoin ennen vangin vapautumista valmistettava vapauttamissuunnitelma. Suunnitelman tarkoituksena on tukea vankilasta vapautuvien elämänhallintaa ja sijoittumista yhteiskuntaan. Vangin taloudellisen tilanteen ja velka-asioiden selvittäminen ovat yksi osa vapauttamissuunnitelmaa.

> Takuu-Säätiö

Takuu-Säätiö myöntää takauksia järjestelylainoihin ja tarjoaa maksutonta puhelinneuvontaa maksu- ja velkavaikeuksissa oleville velallisille ja heidän läheisilleen. Tavoitteena on, että taloudellisessa kriisissä olevat ihmiset selviytyvät itsenäisesti velkojensa ja muiden vastuittensa hoitamisesta, eivätkä ylivelkaannu jokapäiväiseen elämiseen tarvittavien menojen ja hankintojen vuoksi.

Takuu-Säätiö on perustettu vuonna 1990. Perustajajäseniä ovat A-kliinikkasäätiö, Evankelisluterilaiset seurakunnat Oulussa, Tampereella ja Turussa, Kirkkohallitus, Rikosseuraamusvirasto, Suomen Diakonialaitosten Liitto ry, Suomen Katulähetysliitto ry, Kirkkopalvelut ja Suomen Mielenterveysseura ry.

Pääosa toiminnasta rahoitetaan Raha-automaattiyhdistyksen tuella.

> Älä jää yksin

Älä ajattele, että olisit umpikujassa velkaongelmiasi vuoksi – jotakin voi aina tehdä. Jo se, että rupeat selvittämään omaa taloudellista tilannettasi auttaa sinua eteenpäin. Maksu- ja velkaongelmista selviytymisessä kannattaa edeltä askel kerrallaan, sillä asioiden selvittäminen vaatii usein pitkäjänteistä työtä.

Ensin sinun on selvitettävä velkojesi kokonaistilanne ja sen jälkeen kartoitettava vaihtoehdot. Muista, että järjestelyn läpivieminen vaatii sinulta pitkäaikaista sitoutumista tarkkaan taloudenpitoon ja velkojesi maksuun.

Velkojesi kokonaistilannetta ei välttämättä ole mahdollista järjestellä heti. Tällöin on pyrittävä luomaan polkua mahdollista myöhempää velkojen järjestelyä varten: maksa velkojasi koko ajan maksukykyksi mukaan ja vältä lisävelkaantumista.

Elämäntilanteen vakiintuminen ja rikoksettomaan elämään sitoutuminen ovat edellytyksenä velkojen lopulliselle järjestelylle. Voit parantaa maksuvaraasi joko kasvattamalla tulojasi tai pienentämällä menojaasi. Epäselvän velkatilanteen kanssa ei kenenkään tarvitse jäädä yksin!

Maksutonta neuvontaa ja apua velkatilanteesi selvittämisessä saat oman paikkakuntasi talous- ja velkaneuvonnasta sekä Takuu-Säätiön maksuttomasta Velkalinja -numerosta puh. 0800 9 8009 ma–pe klo 10.00–14.00.

> Velkatilanteen selvittäminen

Seuraavassa listassa on tahoja, joiden puoleen sinun kannattaa kääntyä selvittäessä velkojasi. Kun kokonaisvelkamääräsi on selvitetty, voit miettiä eri järjestelymahdollisuuksia. Tärkeää on, että kaikki velkasi ovat tiedossa, kun järjestelyä aloitetaan. Jos tilanteesi tuntuu ylivoimaiselta, hae apua asuinkuntasi talous- ja velkaneuvonnasta.

Oikeusrekisterikeskus

Oikeusrekisterikeskus vastaa sakkorangais-
tusten ja rikesakkojen täytäntöönpanosta sekä
valtiolle tuomittujen korvausten, saamisten ja
erilaisten hallinnollisten maksujen perimisestä.
Sen tehtävänä on rikosvahinkosaamisten peri-
minen sen jälkeen, kun Valtiokonttori on mak-
sanut korvauksen rikoksen uhrille. Sieltä voit
pyytää saldodistuksen veloistasi. Sen saa-
minen edellyttää yleensä kirjallista pyyntöä.

Asuinkuntasi talous- ja
velkaneuvoja auttaa
velkatilanteesi selvittä-
misessä.
Palvelu on maksutonta.

Ulosottovirasto

Ulosottovirastosta voit pyytää listan, josta ilmenee kaikki ulosotossa
sillä hetkellä perittävänä olevat sekä velkojille perinnän päättymisen
vuoksi palautetut velkasi. Kyseisen **velalliskohtaisen asianosaistu-
losteen** saat maksutta, kun pyydät sen velkajärjestelyä varten. Käy
lista huolella läpi, sillä sama velka voi olla listalla useampaan kertaan.

Suomen Asiakastieto Oy

Suomen Asiakastieto Oy ylläpitää valtakunnallista luottotietorekiste-
riä, johon tallennetaan tietoja maksujen laiminlyönnistä (maksuhäiriö-
merkinnät). Merkinnän voi saada aikaisintaan silloin, kun osamaksun
tai kulutusluoton maksu on ollut viivästyneenä vähintään 60 päivää
alkuperäisesti eräpäivästä.

Vähäisestä maksun viivästyneisyydestä ei saa merkintää eikä sitä voi saa-
da tietämättään. Asiakastieto ilmoittaa ensimmäisestä merkinnästä
lähettämällä ns. ensirekisteröinti-ilmoituksen. Siinä kerrotaan myös
kuinka kauan merkintä säilyy luottotietorekisterissä. Lisäksi perintätoi-
mistot ovat jo tätä ennen lähestyneet useasti maksuvaatimuksineen.

Tavallisimmin merkinnät ovat rekisterissä kolme vuotta, jonka jälkeen
tiedot poistetaan. Itse velkavastuu ei kuitenkaan pääty. Maksuhäiriön
tallennusaika lyhenee kahteen vuoteen, mikäli kyseinen velka makse-
taan pois. Aikaisemman maksuhäiriön tallennusaika pitenee neljään
vuoteen, jos rekisteriin tulee uusi maksuhäiriömerkintä ennen kuin
vanha merkintä on poistunut.

Perintätoimistot

Saldotodistukset kannattaa pyytää myös perintätoimistoilta. Jokin velka voi nimittäin olla niin uusi, ettei se ole vielä ehtinyt ulosottoon asti eikä siitä ole aiheutunut vielä maksuhäiriömerkintääkään. Vastaavasti jokin toinen vanha velka on jo voinut palautua ulosotosta maksamattomana takaisin perintätoimistoon. Lindorff Oy, Intrum Justitia Oy ja Aktiv Kapital Oy ovat suurimmat Suomessa toimivat perintätoimistot.

> Velkojen järjestelykeinot

Kokonaisvelkatilanteen selvittämisen jälkeen on kartoitettava velkojen järjestelyvaihtoehdot. Käytettävissä olevan järjestelykeinoon valintaan vaikuttaa velkojen lisäksi taloudellinen kokonaistilanteesi. Onko sinulla esimerkiksi säännölliset tulot, jotka riittävät sekä velkojen maksuun että välttämättömiin elämisen menoihin?

Ensisijaisesti sinun tulisi ratkaista velkaongelmasi vapaaehtoisin keinoin, esimerkiksi sopimalla velkojan kanssa uudesta maksusuunnitelmasta. Muitakin keinoja toki on.

Sopiminen uudesta maksusuunnitelmasta

Jos sinulla on vain yksi tai korkeintaan muutama velkoja voit koettaa sopia maksuohjelmasta suoraan velkojan tai perintätoimiston kanssa. Maksettavan summan kuukausierää voidaan esimerkiksi pienentää tai voidaan sopia, että maksat velastasi jonkin aikaa vain korkoja. Tämä tietenkin pidentää velan takaisinmaksuaikaa.

Sinun kannattaa aina neuvotella asumiseen liittyvistä maksuista, kuten vuokra- tai vastikerästeistä. Vuokratähteistä seuraa ennen pitkää häätö ja sen myötä luottohäiriömerkintä. Tämän jälkeen uuden vuokra-asunnon saaminen on erittäin vaikeaa. Luottohäiriömerkinnän pelossa ei kannata panostaa velkojen maksuun niin, että vuokra tai vastike jää maksamatta.

Älä jätä maksuhäiriömerkinnän pelossa vuokraasi maksamatta! Vuokratähteistä seuraa ennen pitkää häätö.

Ole realistinen kun neuvottelet maksuohjelman uudesta kuukausierästä. Mieti tarkkaan, minkä suuruisen summan pystyt kuukausittain maksamaan. Rahojesi on riitettävä välttämättömiin menoihin kuten vuokraan ja ruokaan! Velkoja ei yleensä enää suostu uuteen maksuohjelmaan, mikäli olet jo kertaalleen laiminlyönyt sovitun maksusuunnitelman ilman hyväksyttävää syytä.

Velan kohtuullistaminen eli akordi

Voit neuvotella velkojan kanssa velan osittaisesta anteeksiantamisesta eli akordista silloin, kun maksuvarasi ei riitä koko velkamäärän maksamiseen. Velkoja voi esimerkiksi luopua viivästyskoroista ja kuluista joko osaksi tai kokonaan.

Joissakin tapauksissa jopa pääoma-akordi on mahdollinen. Esimerkiksi: Jos olet jättänyt elatusavun maksamatta, koska olet ollut maksukyvytön, voit hakea perimättä jättämistä jo maksetun elatustuen (takautumissaatavan) osalta. Perimättäjättämishakemus tehdään Kansaneläkelaitokselle. Velkavastuutasi voidaan kohtuullistaa myös siten, että velkoja tyytyy velan pääluvun mukaiseen suoritukseen silloin, kun velassa on lisäksi muita velallisia.

Jos sinulla on useampia velkoja on neuvottelut käytävä kaikkien velkojen kanssa erikseen. Velkojan akordi-päätöksen edellytyksenä on usein näet se, että myös muut velkojat luopuvat saatavistaan samassa suhteessa. Katso esimerkkejä sivulla 13.

Velkojen yhdistäminen uudella luotolla

Tämä tarkoittaa sitä, että kaikki tai osa veloista maksetaan pois uudella lainalla. Järjestelyllä pyritään siihen, että velallinen selviytyy veloistaan paremmin, kun hänellä on hoidettavanaan yksi tai korkeintaan muutama kohtuukorkoinen luotto.

Jos sinulla ei ole omaa vakuutta tai et saa lainaa luottohäiriöiden vuoksi, voi Takuu-Säätiö myöntää takauksen pankista nostettavaan järjestelyluottoon tietyin ehdoin. Lisätietoja takauksen hakemisesta saa erillisestä Takuu-Säätiön Takaussoppaasta. Oppaan voi tilata mak-

Saadaksesi Takuu-Säätiön takauksen sinulla on oltava riittävästi maksukykyä.

sutta Takuu-Säätiöstä. Opas on tulostettavissa myös Takuu-Säätiön internet-sivuilta (www.takuusaatio.fi / aineistoa).

Sosiaalinen luotto

Sosiaalista luottoa voidaan myös myöntää velkakierteen katkaisemiseen. Se on tarkoitettu henkilöille, joilla ei pienituloisuutensa ja vähävaraisuutensa vuoksi ole muulla tavoin mahdollisuutta saada kohtuuhintaista luottoa.

Luoton saaminen edellyttää pysyvää maksukykyä eli käytännössä säännöllisiä tuloja, jotta luoton takaisinmaksu onnistuu. Tällä hetkellä vain osa kunnista myöntää sosiaalista luottoa. Oman asuinkuntasi tilanteen voit selvittää kunnan sosiaali- tai talous- ja velkaneuvonta-toimistosta.

Ehkäisevää toimeentulotukea voidaan myöntää äkillisten taloudellisten ongelmien helpottamiseksi.

Avustus

Kirkon diakonia voi antaa avustuksia ylivelkatilanteesta selviytymiseksi. Avustusta käytetään yleensä osaratkaisuna: osa veloista maksetaan avustuksella, osasta velkojat antavat akordin ja loppuosan veloista velallinen maksaa itse. Voit hakea avustusta oman seurakuntasi diakoniatyöntekijän välityksellä. Sinun ei tarvitse kuulua kirkkoon saadaksesi avustusta.

Toimeentulotuki

Yhtenä osakeinona velkojen hallintaan saamisessa voi olla ehkäisevä toimeentulotuki. Sitä voidaan myöntää esimerkiksi äkillisten taloudellisten ongelmien helpottamiseksi tai asumisen turvaamiseksi. Toimeentulotuella voidaan maksaa esimerkiksi vanhat vuokrat ja sairaalalaskut.

Velkajärjestely tuomioistuimesta

Sinulla voi myös olla mahdollisuus päästä yksityishenkilön velkajärjestelyyn, jossa tuomioistun vahvistaa yksilöllisen maksuohjelman veloillesi. Edellytyksesi yksityishenkilön velkajärjestelyyn kannattaa selvittää silloin, kun velkasi ovat tuloihisi nähden kohtuuttoman suu-

ret eikä velkamääräsi alentamiseen päästä vapaaehtoisneuvotteluilla. Velkajärjestely saattaa olla mahdollista myös silloin jos maksukyvyttömyytesi on pysyvää tai hyvin pitkäaikaista. Velkojen järjestelyasioissa kannattaa kääntyä ammattilaisen puoleen. Maksukyvyttömyyden on täytynyt aiheutua pääasiallisesti ilman velallisen omaa syytä.

Tuomioistuimen vahvistama maksuohjelma kestää yleensä viisi vuotta. Maksuohjelma koskee kaikkia velkojasi ja siinä määrätään ne ehdot, joiden mukaan velkoja on maksettava. Kun maksuohjelma (mahdollisine lisäsuorituksineen) on kokonaan suoritettu, vapaudut velkojesi jäljelle jääneistä loppuosista. Mikäli sinulla ei ole esimerkiksi pitkäaikaisen työttömyyden vuoksi ollenkaan maksukykyä, sinulle voidaan silti vahvistaa maksuohjelma (ns. 0-ohjelma).

Rikosperusteiset velat ovat velkajärjestelyn este. Joissan tapauksissa järjestely voidaan esteestä huolimatta myöntää, jos siihen on erityisiä vastasyitä (ks. sivu 14).

Ulosotto

Ulosottoperintä on viranomaisen suorittamaa erääntyneen saatavan pakkoperintää. Velkojan on yleensä ensin käännättävä tuomioistuimen puoleen ja saatava sieltä saatavalleen ulosottoperuste eli maksutuomio. Vasta tämän jälkeen velkoja voi lähettää saatavansa ulosottoon. Eräät julkisoikeudelliset saatavat, kuten verot, TV-lupa-, päivähoito- ja sairaalamaksut, ovat suoraan ulosottokelpoisia.

Kun velkasi on saapunut ulosottoon, ulosottomies lähettää sinulle viireilletuloilmoituksen ja maksukehotuksen eräpäivällä. Voit pyynnöstä saada ulosottomieheltä vielä 1–3 kuukautta maksuaikaa. Mikäli makset velkasi tänä aikana, ei ulosotosta tule julkista tietoa. Jos et maksa velkaasi vapaaehtoisesti, aloitetaan ulosmittaus palkkastasi, eläkkeestäsi, työttömyyskorvauksestasi tms. toistuvaistulosta.

Sosiaaliavustuksia ja -etuuksia (toimeentulo- ja asumistuki tai lapsilisä) ei saa ulosmitata. Myös omistamaasi omaisuutta voidaan ulosmitata ja realisoida velkojen maksamiseksi. Tavanomaista koti-irtaimistoa, kuten kodinkoneita ja huonekaluja, ei kuitenkaan voida ulosmitata. Myös työnteon kannalta välttämätön auto, jonka arvo ei ylitä 3 000

euroa (erityisestä syystä 5 000 euroa), on suojattu ulosmittaukselta. Sinun ja perheesi toimeentuloa varten on aina jätettävä ulosmittaamatta suojaosuus. Jos palkkasi tms. tulo on pienempi kuin suojaosuus, siitä ei ulosmitata mitään. (Ulosoton tulorajat ja suojaosuudet ovat tämän oppaan lopussa.)

Ulosottomenettelyssä on 2000-luvulla lisätty erilaisia vaihtoehtoisia maksujärjestelykeinoja. Voit neuvotella ulosottoviranomaisen kanssa esimerkiksi maksusuunnitelmasta, jossa maksat suorituksen itse ulosottoon. Lisäksi voit neuvotella ulosmittauksen aloittamisen lykkäämistämuutamalla kuukaudella, jos työllistyt pitkän työttömyyskauden jälkeen. Ulosottoerinnän alkaminen ei aiheuta maksuhäiriömerkintää. Merkintä ilmoitetaan luottotietorekisteriin, mikäli ulosottomenettely päättyy velallisen varattomaksi toteamiseen.

> Velan vanhentuminen

Yleinen velan vanhentumisaika on kolme vuotta. Vanhentumisaika lasketaan velan erääntymispäivästä alkaen. Sen jälkeen kun velasta on haettu tuomio, vanhentumisaika pitenee kolmesta vuodesta viiteen vuoteen.

Yleinen vanhentumisaika on katkaistavissa velkojan perimistoimilla. Velkojan on joko lähetettävä velalliselle maksumuistus tai laitettava velka ulosottoon. Myös velallisen suorittama maksu katkaisee aina velan vanhentumisen. Tämän jälkeen vanhentumisaika alkaa kulua uudelleen alusta.

Velan lopullinen vanhentuminen

Velkaa voidaan periä luonnolliselta henkilöltä 15 vuoden ajan siitä, kun ulosottoeruste eli tuomio on annettu. Jos velkojana on yksityishenkilö tai, kun korvaussaatava perustuu rikokseen, josta on tuomittu vankeusrangaistukseen tai yhdyskuntapalveluun, määräaika on 20 vuotta. Tietyissä poikkeustapauksissa 15/20 vuoden määräaika voidaan jatkaa tuomioistuimen erillisellä päätöksellä vielä 10 vuodella. Ennen 1.3.1993 annettujen tuomioiden määräaika lasketaan taannehtivasti kyseisestä päivästä.

Velan vanhentumisen määräaika on 20 vuotta, jos velkoja on yksityishenkilö tai saatava perustuu rikokseen.

Velka vanhentuu lopullisesti, kun määräaika on kulunut umpeen. Velallinen vapautuu jäljellä olevasta velkavastuusta. Velan vanhentumisen jälkeen velallisen ei enää tarvitse maksaa velkaa eikä velkoja myöskään saa enää periä vanhentunutta velkaa. Lopullisesta vanhentumisesta huolimatta omaisuuden (esim. kuolinpesäosuus) ulosmittaus pysyy voimassa. Täten omaisuuden realisointi eli rahaksimuutto voidaan suorittaa vielä velan vanhentumisen jälkeen.

Velka saattaa joissakin tapauksissa vanhentua jo ennen yllä mainittua 15/20 vuoden määräaika. Tällöin velan vanhentuminen perustuu siihen, ettei velkoja ole huolehtinut velan vanhentumisen katkaisemisesta määräajassa. Velkoja ei saa pysytellä passiivisena, vaan hänen on tietyin määräajoin perittävä velkaa tai ainakin muistutettava velallista velan olemassaolosta.

Erityinen viiden vuoden vanhentumisaika

Suoraan ulosottokelpoiset julkisoikeudelliset maksut, verot ja sakot sekä Kelan tai kunnan perimät lapsen elatustukisaatavat vanhentuvat erityislain perusteella lopullisesti jo viidessä vuodessa. Tämä erityinen vanhentumisaika lasketaan yleensä maksun määräämisestä tai maksuunpanosta.

Mikäli tuomittua sakkoa ei saada perityksi rahana, se voidaan tietyin edellytyksin muuntaa vankeudeksi. Muuntorangaistus ei koske poliisin määräämiä sakkoja eikä rikesakkoa. Verot vanhentuvat lopullisesti viiden vuoden kuluttua sitä seuranneen vuoden alusta, jona vero on maksuunpantu.

Katso esimerkit vanhentumisesta sivulta 14.

Voit neuvotella ulosottoviranomaisen kanssa maksuohjelmasta ja maksaa suoritukset itse ulosottoon.

> Tulorajat ja suojaosuudet

v. 2011	velallinen yksin	velallinen + 1 perh.j.	velallinen + 2 perh.j.	velallinen + 3 perh.j.	velallinen + 4 perh.j.
tulorajat €/kk	1 254,00	1 704,60	2 155,20	2 605,80	3 056,40
suojaosuus €/kk	627,00	852,30	1 077,60	1 302,90	1 528,20

Ulosmittauksen määrä on porrastettu velallisen tulojen mukaan seuraavasti:

Jos nettotulo ylittää suojaosuuden, mutta on enintään kaksi kertaa suojaosuus, ulosmitataan suojaosuuden ylittävästä palkasta 2/3 (tulorajaulosmittaus). Velalliselle jää siten suojaosuuden lisäksi 1/3 suojaosuuden ylittävästä nettotulon osasta.

Jos nettotulo on suurempi kuin kaksi kertaa suojaosuus, mutta enintään neljä kertaa suojaosuus, ulosmitataan 1/3 nettotuloista.

Suurituloisimpia velallisia (tulot yli neljä kertaa suojaosuus) koskee ns. asteikkoulosmittaus, jonka mukaan heiltä ulosmitataan enimmillään puolet (50 %) nettotuloista.

Velallisen sairaus, työttömyys, velallisen maksama elatusapu tai muu erityinen syy voidaan erikseen ottaa huomioon ulosmittauksen määrässä. Pienituloisella velallisella on myös oikeus kahteen ulosoton vapaakuukauteen vuodessa, mikäli ulosotto on kestänyt yhtäjaksoisesti tai lähes yhtäjaksoisesti vähintään vuoden.

> Hyödyllisiä yhteystietoja

Oikeusrekisterikeskus

Käyntiosoite
Puhelin
Sähköposti
Internet

PL 157, 13101 HÄMEENLINNA
Birger Jaarlin katu 13, Hämeenlinna
010 3665 662
oikeusrekisterikeskus@om.fi
www.oikeus.fi/oikeusrekisterikeskus

Valtiokonttori

Käyntiosoite
Puhelin
Sähköposti
Internet

PL 14, 00054 VALTIOKONTTORI
Sörnäisten rantatie 13, Helsinki
(09) 77 251
kirjaamo@valtiokonttori.fi
www.valtiokonttori.fi

Suomen Asiakastieto Oy

Käyntiosoite
Puhelin
Faksi
Sähköposti
Internet

PL 16, 00581 HELSINKI
Työpajankatu 10, Helsinki
010 270 7300
010 270 7310
kuluttajaneuvonta@asiakastieto.fi
www.asiakastieto.fi

Lindorff Oy (ent. Contant Oy)

Puhelin
Faksi
Sähköposti
Internet

PL 20, 20101 TURKU
(02) 2700 399
(02) 2700 350
palvelu@lindorff.fi
www.lindorff.fi

Intrum Justitia Oy

Puhelin
Faksi
Sähköposti
Internet

PL 47, 00811 HELSINKI
(09) 229 111
(09) 2291 1911
info.finland@intrum.com
www.intrum.fi

Aktiv Kapital Oy

Puhelin
Faksi
Sähköposti
Internet

PL 34, 00501 HELSINKI
020 7490 590
020 7490 501
perinta@aktivkapital.fi
www.aktivkapital.fi

> Esimerkkejä

Velan kohtuullistaminen eli akordi

Jos olet jättänyt **elatusavun** maksamatta maksukyvyttömyytesi vuoksi, voit anoa, että sinulta ei peritä lsummaa, jonka kunta on maksanut lapsen ädille elatustukena. Sinun pitää osoittaa kirjallisesti, että olet ollut maksukyvytön silloin, kun elatusapu on jäänyt maksamatta. Perimättä jättämishakemus tehdään Kansaneläkelaitokselle eli Kelalle.

Velkavastuuta voidaan kohtuullistaa myös siten, että velkoja tyyty velan pääluvun mukaiseen suoritukseen silloin, kun velassa on yhteisvastuullisia velallisia.

Vakuutusyhtiö perii 18.000 euron vahingonkorvaussaatavaa sinun lisäksi kahdelta muulta henkilöltä. Teidät on siis tuomittu yhteisvastuullisesti maksamaan kyseinen summa vakuutusyhtiölle. Yhteisvastuullisuus merkitsee, että jokainen on omasta ja toisten puolesta vastuussa koko 18.000 euron suorittamisesta vakuutusyhtiölle. Vakuutusyhtiö suostuu kohtuullistamaan vahingonkorvausta siten, että jokainen velallinen vastaa itsenäisesti pääluvun mukaisen osuuden (1/3) eli 6.000 euron suorittamisesta. Kun sinä olet maksanut omalta osaltasi 6.000 euroa, vapaudut loppuvastuusta.

Velkajärjestely tuomioistuimessa

Olet velkaantunut noin kymmenen vuotta sitten ”nuoruuden hölmöilyjen” johdosta. Velkoja sinulla on yhteensä noin 50 000 euroa, joista noin 20 000 euroa on rikosperusteisia vahingonkorvaussaatavia. Nyt elämäsi on järjestyksessä ja olet reilun parin vuoden ajan käynyt töissä maksaen velkojasi ulosottoon (palkan ulosmittaus). Et ole myöskään velkaantunut enää lisää.

Yleensä rikosperusteiset velat ovat velkajärjestelyn este. Velkajärjestely voidaan kuitenkin myöntää muuttuneen elämäntilanteen johdosta. Tällöin puoltavina seikkoina ovat velkojen maksaminen, lisävelkaantumisen päättymisen sekä rikoksettomaan elämään sitoutuminen.

Kun velkajärjestelyn estettä arvioidaan otetaan huomioon rikoksen laatu, siitä aiheutuneen velan määrä, vahingon kärsineen asema ja muut asiaan liittyvät seikat.

Velan vanhentuminen

Esimerkki 1: Lainasi erääntyi maksulaiminlyönnin johdosta 7.1.2004. Tuomioistuimien antoi velasta täytäntöönpanoperusteen eli yksipuolisen tuomion 15.8.2004. Tämän jälkeen velkoja lähetti velan ulosottoon perittäväksi. Ulosotto päättyi 12.4.2005, kun sinut todettiin varattomaksi. Velka palautui maksamattomana takaisin velkojalle.

Jotta velka ei vanhentuisi, on velkojan katkaistava vanhentuminen viimeistään viiden vuoden kuluttua ulosoton päättymisestä. Käytännössä tämä tapahtuu tavallisesti siten, että velkoja lähettää velan uudestaan ulosottoon ennen 12.4.2010. Mikäli velkoja ”myöhästyy”, vanhentuu velka lopullisesti jo 12.4.2010. Mikäli velan vanhentumisen katkaisemisesta huolehditaan vähintään viiden vuoden välein, vanhentuu velka lopullisesti vasta 15 vuoden kuluttua täytäntöönpanoperusteen antamisesta eli 15.8.2019. Tämän jälkeen velkaa ei voida enää periä.

Esimerkki 2: Lainasi erääntyi maksulaiminlyönnin johdosta 7.1.2007. Velasta ei ole maksutuomiota, joten velka vanhentuu ensimmäisen kerran kolmen vuoden kuluttua eli 7.1.2010. Velkojan on katkaistava vanhentuminen ennen ko. päivää esimerkiksi lähettämällä sinulle maksuvaatimus. Tämän jälkeen vanhentumisen katkaisemisesta on huolehdittava vähintään kolmen vuoden välein. Koska velasta ei ole täytäntöönpanoperustetta, 15 vuoden lopullinen vanhentumisaika ei ala juosta ollenkaan. Velka on perittävissä periaatteessa niin kauan, kuin sitä on jäljellä.

Huom! Velan vanhentuminen katkeaa myös silloin, kun velallinen maksaa velkaa. Maksusuorituksesta alkaa kulua uusi vanhentumisaika (ensimmäisessä esimerkissä viisi ja jälkimmäisessä kolme vuotta). Velan maksamisen välttely vanhentumistarkoituksessa ei ole käytännössä mahdollista. Mikäli velallinen ei maksa vapaaehtoisesti, on velkojalla aina käytössään ulosottotie.

Velkalinja tarjoaa puhelinneuvontaa erilaisten velkojen ja rästilaskujen vuoksi talousvaikeuksissa oleville ihmisille ja heidän läheisilleen.

Velkalinja
puh. 0800 9 8009
arkisin klo 10.00–14.00

TAKUU
SÄÄTIÖ

Yhteystiedot

OSOITE

Takuu-Säätiö

Asemamiehenkatu 4 | 00520 Helsinki

PUHELIN (09) 6126 340

FAKSI (09) 6126 3458

SÄHKÖPOSTI info@takuu-saatio.fi

INTERNET www.takuu-saatio.fi

